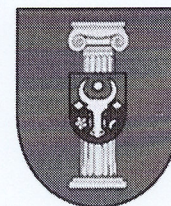

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 88/23

mun. Chișinău

01.04.2021

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Zinaida GUȚU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Ceaușceac Valentina Vasile, născută la [REDACTED], IDNP: [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], ex-primar al com. Sîngerei Noi, raionul Sîngerei, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 03.12.2020, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (ANI) a fost înregistrată sesizarea cu nr. 9528, care în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cu nr. electronic 20200222008.

În context, Direcția teritorială inspectare financiară Bălți a efectuat inspectarea financiară complexă la Primăria com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, pentru perioada 01.06.2012 – 31.10.2020. În rezultatul inspectării s-a constatat că, ex-primarul com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, dna Ceaușceac Valentina, potrivit dispoziției nr. 12 din 28.02.2014 și nr. 16 din 25.03.2014 a dispus angajarea în calitate de curier pe o perioadă nedeterminată în cadrul primăriei a d-lui [REDACTED] (fiul) iar potrivit dispoziției nr. 90 din 01.09.2016, a fost dispusă angajarea dlui [REDACTED] (fratele) în funcție de conducător auto în primărie, începând cu 01.09.2016, pe o perioadă nedeterminată.

Prin derogare de la obiectul sesizării, inspectorul de integritate reține că potrivit actului de constatare nr. 22/04 din 23.10.2018, emis în privința dnei Ceaușceac Valentina Vasile, primar al com. Sîngerei Noi, a fost deja constatată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Ceaușceac Valentina, în calitate de primar al com. Sîngerei Noi, prin nedeclararea și nesoluționarea, în termenul și modul stabilit de art. 12 alin. (5) și (7) și art. 14 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016, conflictului de interese real în care s-a aflat în exercițiu funcției la data de 01.09.2016, generat de relația cu persoana apropiată (fratele), d-nul [REDACTED].

Pe cale de consecință, în temeiul prevederilor legale aplicabile speței și anume art.12 alin. (7) și art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, precum și în urma cercetării informației disponibile la etapa

verificării prealabile a sesizării, inspectorul de integritate a prezumat existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Ceaușceac Valentina, ex-primar în com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, prin adoptarea dispozițiilor de angajare a persoanei apropiate, dlui [REDACTAT] (fiul).

Astfel, la 23.12.2020, conform procesului-verbal de inițiere a controlului, în temeiul prevederilor art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dnei Ceaușceac Valentina, ex-primar în com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, în partea ce ține de relația cu persoana apropiată dl [REDACTAT] (fiul).

Prin scrisoarea nr. 04-23/6331 din 23.12.2020, recepționată la 29.12.2020, dna Ceaușceac Valentina a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform răspunsului Comisiei Electorale Centrale, înregistrat în cadrul Autorității la 11.01.2021 cu nr. de intrare 183, s-a constatat că dna Ceaușceac Valentina a deținut mandatul de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, începând cu 2001 și până în 11.11.2019, astfel, ultima a deținut cinci mandate consecutive de primar în urma alegerilor locale generale din 2001, 2003, 2007, 2011 și 2015.

Întru stabilirea relației de rudenie dintre dna Ceaușceac Valentina și dl [REDACTAT] a fost verificat Registrul de stat al persoanelor fizice, de pe platforma electronică al IP „Agenția Servicii Publice”, fiind confirmată relația mamă-fiu, dintre dna Ceaușceac Valentina și dl [REDACTAT].

Urmare solicitărilor de informații și documente necesare desfășurării controlului de la Primăria com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, prin scrisorile nr.04-23/6330 din 23.12.2020 și potrivit răspunsului Primăriei, recepționat și înregistrate în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. de intrare 1166 din 17.02.2021, s-a constatat că dna Ceaușceac Valentina, exercitând mandatul de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei a semnat următoarele dispoziții în favoarea persoanei apropiate, fiul dl [REDACTAT]:

- Dispoziția nr. 12 din 28.02.2014 privind angajarea temporară a dlui [REDACTAT], în funcția de curier la primărie;
- Dispoziția nr. 16 din 25.03.2014 privind angajarea a dlui [REDACTAT], în funcția de curier la primărie, pe durată nedeterminată.

Totodată, referitor la solicitarea inclusă în scrisoarea sus nominalizată, privind prezentarea tuturor dispozițiilor semnate de către dna Ceaușceac Valentina, în favoarea feciorului dl [REDACTAT], în perioada exercitării funcției de curier, Primăria com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, a comunicat că la data de 01.10.2015, raporturile de muncă cu dl [REDACTAT] au fost stinse, potrivit dispoziției nr. 68 din 01.10.2015, semnată de Primarul interimar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, dna [REDACTAT], privind încetarea începând cu data de 02.10.2015, a contractului individual de muncă cu dl [REDACTAT] din funcția de curier la primăria comunei Sîngerei Noi. Prin urmare, de către dna Ceaușceac Valentina alte dispoziții/acte administrative sau cereri în favoarea fiului nu au fost semnate.

Subsecvent, în vederea respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-23/785 din 19.02.2021 (recepționată la 24.02.2021), dna Ceaușceac Valentina a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului.

Exercitându-și dreptul prevăzut de art.37 alin. (3) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dna Ceaușceac Valentina și-a prezentat punctul de vedere, prin scrisoarea

înregistrată în cadrul Autorității cu nr. 1919 la data de 09.03.2021, comunicând următoarele: „în anul 2014, art. 9, alin. (1) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese, prevedea că subiectul declarării urma să informeze imediat, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul său ori al persoanelor apropiate, prin urmare, reține că a considerat că șeful ierarhic superior era în acel moment președintele raionului Sîngerei, motiv din care consideră actul de constatare nelegal. La fel menționează că a fost sancționată anterior pentru conflictul de interese. Astfel, declară că dubla sancționare „Ne bis in idem” CEDO, 237/03 cauza Tsonuo Tsonev vs Bulgaria, la fel, art. 4 al protocolului Convenției consacră „dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru care deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă, conform legii și procedurii penale a aceluși stat. Totodată, susține că începând cu anul 11.11.2019, nu mai deține mandatul de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei. Drept urmare, consideră neîntemeiată și tardivă procedura de control în adresa sa, deoarece au trecut 7 ani. Solicită să fie examinată orice acțiune în lipsa sa.”

În concluzia celor nominalizate, inspectorul de integritate remarcă, că dna Ceaușceac Valentina, exercitând mandatul de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, în perioada de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale, a semnat în privința persoanei apropiate (fiul) următoarele dispoziții:

- Dispoziția nr. 12 din 28.02.2014 privind angajarea temporară a dlui [REDACTAT], în funcția de curier la primărie;
- Dispoziția nr. 16 din 25.03.2014 privind angajarea a dlui [REDACTAT], în funcția de curier la primărie, pe durată nedeterminată.

De menționat că în perioada de referință, dna Ceaușceac Valentina, aflându-se în exercițiul mandatului de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, deținea calitatea de subiect al declarării, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare până la 01.08.2016) – în continuare Legea nr. 16/2008.

În cele din urmă, dat fiind faptul că semnarea dispoziției de angajare, sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale a acestei legi.

Astfel, potrivit prevederilor art. 2 din Legii nr. 16/2008 *conflict de interese* reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii; *interes public* – interesul general al societății ca persoanele care dețin funcții publice să ia, în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, decizii imparțiale și legitime; *interes personal* – orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art.3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora; *persoane apropiate* – soțul (soția), persoanele înrudite prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, dna Ceaușceac Valentina, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducând-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, dna Ceașceac Valentina avea obligația de a renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale.

La fel, potrivit art. 9, alin. (1) și art. 11 ale Legii nr. 16/2008, dna Ceașceac Valentina urma să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabil pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sânt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

Iar la art. 9 alin. (2), era expres prevăzut că conducătorii organizațiilor publice vor anunța Comisia Națională de Integritate despre conflictele de interese în care se află.

Prin urmare, aflată în situație de conflict de interese, dna Ceașceac Valentina avea obligația să le trateze prin acceptarea responsabilităților pentru identificarea intereselor personale, reieșind din relația sa cu dl [REDACTED], care erau în conflict cu îndatoririle sale în calitate de primar, precum și prin acceptarea responsabilităților de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictelor de interese în care se afla.

În acest sens, conduita legală a dnei Ceașceac Valentina, era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la data constatării, în scris Comisia Națională de Integritate, precum că este afectat de conflictul de interese în exercitarea atribuțiilor legale de primar.

Prin urmare, inspectorul reiterează în perioada 03.07.2015-până la data de 01.08.2016, normele prevăzute de art. 9 și art. 11 din Legii nr. 16/2008, o obligau pe dna Ceașceac Valentina să manifeste conduita consemnată în aliniatele anterioare întru respectarea regimului juridic al conflictelor de interese conform legii.

La caz, din punctul de vedere și materialele prezentate de subiectul controlului, nu a fost identificate probe pertinente și legale, în vederea demonstrării de către dna Ceașceac Valentina, a informării Comisiei Naționale de Integritate despre conflictul de interese în care s-a aflat, când a fost chemată să semneze dispoziția nr. 12 din 28.02.2014 privind angajarea temporară a dlui [REDACTED], în funcția de curier la primărie și dispoziția nr. 16 din 25.03.2014 privind angajarea a dlui [REDACTED], în funcția de curier la primărie, pe durată nedeterminată.

Prin urmare, de către inspectorul de integritate, nu pot fi reținute argumentele subiectului declarării precum că acțiunile sale, și anume prin angajarea fiului în funcție de curier în cadrul Primăriei al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, nu a admis consumarea uni conflict real de interese, prin tălmăcirii selective a legislației în vigoare, or, se constată cu certitudine că, necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu înlătură vinovăția, prin urmare acest principiu nu reprezintă prezumția cunoașterii legii în orice circumstanțe, ci doar faptul că legea are forță obligatorie față de toți, chiar și față de cei care o ignoră sau față de cei care nu au depus suficiente diligență pentru a cunoaște corect conținutul sau înțelesul actului normativ.

Prin urmare, inspectorul de integritate reiterează, că dna Ceașceac Valentina, ex-primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei nu a tratat și nu a soluționat conflictul de interese apărut la semnarea actelor administrative nominalizate, prin ce a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese

reglementat de prevederile Legii 16/2008 cu privire la conflictual de interese, în vigoare la data semnării acestora.

Astfel, inspectorul de integritate remarcă că la semnarea dispozițiilor nr. 12 din 28.02.2014 privind angajarea temporară a dlui [REDACTAT] în funcția de curier la primărie și nr. 16 din 25.03.2014 privind angajarea a dlui [REDACTAT] în funcția de curier la primărie, pe durată nedeterminată, de către dna Ceaușceac Valentina, în calitate de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, a avut un interese personal în sensul prevederilor Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. a), art. 5, alin. (2), art. 7, lit. b), art. 8, lit. a) și art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese, dna Ceaușceac Valentina, în calitate de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, din momentul când a fost chemată să semneze dispoziția de angajare a fiului în funcție de curie în cadrul Primăriei com. Sîngerei Noi, era obligată să se abțină de la emiterea acestor dispoziții și să informeze în scris, Comisia Națională de Integritate, întru soluționare conflictului de interese în care se afla, prin care a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În continuare, după intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin care a fost abrogată Legea 16/2008, dna Ceaușceac Valentina, deținând în continuare funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei), avea calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în temeiul art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin Legea nr. 134/2016 *pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, în vigoare din 01 august 2016, art. 5 alin. (4) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* a fost completat cu lit. a¹) și art. 28 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* a fost completat cu lit. d¹) potrivit cărora mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.

Potrivit art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, în vigoare din 01 august 2016, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

Inspectorul de integritate relevă că la 28.02.2014 și respectiv 25.03.2014, data când Ceaușceac Valentina, în calitate de primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, a admis încălcarea regimului juridic

al conflictelor de interese prin semnarea dispozițiilor de angajare a persoanei apropiate, prevederile Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese (în vigoare la acel moment)*, Legii nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* și Legii nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* nu stipulau că mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real, astfel, speței nu se vor aplica dispozițiile art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, art. 5 alin. (4) lit. a¹) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* și art. 28 alin. (2) lit. d¹) Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală*.

Or, potrivit prevederilor art. 73 alin. (3) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, prin urmare subiectul declarării nu poate sancționat în temeiul prevederilor Legii privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016 și Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19 lit. g) și art. 38-39 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Ceaușceac Valentina, în calitate de ex-primar al com. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, nu a tratat, nu a declarat și nu a soluționat prin abținere conflictul de interese apărut la adoptarea dispozițiilor nr. 12 din 28.02.2014 privind angajarea temporară a dlui [REDACTED] (fiul) în funcția de curier la primărie și nr. 16 din 25.03.2014 privind angajarea a dlui [REDACTED] (fiul) în funcția de curier la primărie, pe durată nedeterminată, prin ce a admis consumarea conflictului de interese.

2. Se aduce la cunoștința dnei Ceaușceac Valentina, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Zinaida GUȚU